

Nordiska indikatorer för Vår Vision 2030

Innehåll

Vår Vision 2030	3
Förord	4
Inledning	5
Nordiska indikatorer för Vår vision 2030	6
Ett grönt Norden	8
Ett konkurrenskraftigt Norden	10
Ett socialt hållbart Norden	12

Vår vision 2030

Ett **konkurrenskraftigt** Norden

Tillsammans ska vi främja grön tillväxt i Norden baserad på kunskap, innovation, mobilitet och digital integration.

Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region

Ett **grönt** Norden

Tillsammans ska vi främja en grön omställning av våra samhällen och arbeta för koldioxidneutralitet och en hållbar cirkulär och biobaserad ekonomi.

Ett **socialt hållbart** Norden

Tillsammans ska vi främja en inkluderande, jämställd och sammanhängande region med gemensamma värderingar och stärkt kulturutbyte och välfärd.

Förord

Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region till år 2030. Det är Nordiska ministerrådets vision för det nordiska samarbetet. Det innebär att vi tillsammans ska arbeta aktivt för att säkerställa att utvecklingen är hållbar och att våra länder är integrerade med varandra i den nordiska regionen.

De nordiska länderna är långt framme i arbetet med hållbar utveckling, och vi rankas högst i internationella rankingar kring uppnåendet av de globala målen för hållbar utveckling, men vi står fortfarande inför flera gemensamma hållbarhetsutmaningar som vi måste hantera. Detta gäller framförallt utmaningar kopplade till en ekologiskt hållbar utveckling, eftersom vi är speciellt utmanade av en ohållbar konsumtion och produktion, klimatförändringen samt biodiversitetskrisen.

De nordiska länderna är även bland de mest integrerade regionerna i världen, men varje år identifieras det tiotals gränshinder mellan länderna och COVID-19 krisen har påmint oss om att vi kontinuerligt måste arbeta för ett mer integrerat Norden. För den nordiska regionen innebär integrering framförallt en gemensam nordisk identitet, samhällen som är sammanhängande och bygger på samma värderingar, samt mobilitet och fri rörlighet inom regionen.

Det är väldigt viktigt att vi följer upp utvecklingen mot den ambitiösa visionen om att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region till år 2030. Därför har de nordiska samarbetsministrarna antagit nordiska indikatorer för Vår vision 2030 som ska ge en överordnad bild av utvecklingen i Norden mot visionen. Indikatorerna har tagits fram av Nordiska ministerrådet med hjälp av Statisticon AB.

De nordiska samarbetsministrarna antog de nordiska indikatorerna för Vår vision 2030 i september 2020. Detta dokument beskriver de indikatorerna – vad syftet är med dem, hur de kommer att följas upp och kommuniceras, samt inkluderar en komplett lista och beskrivning av dem.

Det är väldigt viktigt att vi i arbetet med att uppnå visionen aktivt följer de beslut som fattas och arbete som genomförs av Nordiska ministerrådets samtliga ministerråd och institutioner. Jag är säker på att indikatorerna kommer att vara användbara inte bara för beslutsfattare och ämbetsmän i de nordiska länderna, men även för alla andra som är intresserade av den nordiska regionens utveckling mot att bli världens mest hållbara och integrerade region.

Paula Lehtomäki

Generalsekreterare för Nordiska ministerrådet

Paula Lehtomäki

Photo: Kristian Septimius Krogh/
norden.org

Foto: Johannes Jansson/norden.org • Maud Lervik/norden.org • Benjamin Suomela/norden.org

Inledning

Vår vision 2030 är Nordiska ministerrådets vision för det nordiska samarbetet och innebär att *Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region* år 2030. De nordiska statsministrarna understryker i Vår vision 2030-deklarationen från augusti 2019¹ att *"nu är tiden inne för att använda Nordens styrka i klimatets och samhällets tjänst och ge det högsta prioritet. Agenda 2030 och Parisavtalet visar vägen, men vi måste arbeta ännu mer ambitiöst och ännu snabbare"*.

För att förverkliga visionen har tre strategiska prioriteringar identifierats:

- **Ett grönt Norden** – *Tillsammans ska vi främja en grön omställning av våra samhällen och arbeta för koldioxidneutralitet och en hållbar cirkulär och biobaserad ekonomi.*
- **Ett konkurrenskraftigt Norden** – *Tillsammans ska vi främja grön tillväxt i Norden baserad på kunskap, innovation, mobilitet och digital integration.*
- **Ett socialt hållbart Norden** – *Tillsammans ska vi främja en inkluderande, jämställd och sammanhängande region med gemensamma värderingar och stärkt kulturutbyte och välfärd.*

I september 2020 antog de nordiska samarbetsministrarna de nordiska indikatorerna för Vår vision 2030. Målsättningen med Vår vision 2030 är hög, och för att inte tappa fokus kommer arbetet kontinuerligt att följas genom indikatorer för utvecklingen i Norden som helhet mot att bli världens mest hållbara och integrerade region.

1. <https://www.norden.org/sv/declaration/var-vision-2030>

Foto: Johannes Jansson/norden.org • Maud Lervik/norden.org • Mads Schmidt Rasmussen/norden.org

Nordiska indikatorer för Vår vision 2030

De nordiska indikatorerna för Vår vision 2030 är ett viktigt instrument för uppföljningen av utvecklingen mot visionen om att vara världens mest hållbara och integrerade region 2030. Härunder presenteras indikatorernas syfte, upplägg, uppföljning och kommunikation. Indikatorerna presenteras sedan i de följande tre styckena kring ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden.

Syfte

De nordiska indikatorerna för Vår vision 2030 har till syfte att följa den överordnade utvecklingen mot visionen i den nordiska regionen. Indikatorerna svarar på frågan om Norden är världens mest hållbara och integrerade region samt därunder om vi har uppnått ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden.

Upplägg

De nordiska indikatorerna är totalt 45 stycken och struktureras enligt de strategiska prioriteringarna och underliggande fokusområden. Fokusområdena har identifierats utifrån Vår vision 2030-deklarationen samt Agenda 2030:s globala mål för hållbar utveckling. För respektive fokusområde har tre stycken indikatorer identifierats.

De nordiska indikatorerna för Vår vision 2030 är indikatorer för den nordiska regionen. Det innebär att de tagits fram som en aggregerad indikator för Norden, baserat på data från nationella och internationella statistikdatabaser. Indikatorerna kommer därmed inte att delas upp efter de enskilda nordiska länderna samt Grönland, Färöarna och Åland.

De nordiska utvecklingsindikatorerna har tagits fram utifrån särskilda

principer:

1. Det ska finnas en tydlig koppling till den *strategiska prioriteringen* och det *underliggande området* och indikatorerna ska ge god insikt i utvecklingen på detta område.
2. Det ska där det är möjligt kopplas till *Agenda 2030:s 17 globala hållbarhetsmål* och tillhörande *globala hållbarhetsindikatorer*.
3. Det ska finnas statistik kring detta *tillgängligt* och *regelbundet publicerat* i nationella och internationella statistikdatabaser.
4. Det ska läggas vikt vid *tydligheten* och *kommunicerbarheten* till det nordiska samarbetets samtliga målgrupper.

Uppföljning

De nordiska indikatorerna för Vår vision 2030 kommer att följas upp löpande under perioden 2021–2024 av den nordiska expertgruppen för hållbar utveckling som fungerar som rådgivande organ till den nordiska samarbetskommittén (NSK) och de nordiska samarbetsministrarna (MR-SAM). Indikatorerna kommer att följas upp genom att ta fram en rapport kring statusen för Vår vision 2030 om att vara världens mest hållbara och integrerade region samt genom att med utgångspunkt i detta lägga upp för diskussion kring Nordiska ministerrådets vidare arbete med Vår vision 2030 med MR-SAM och de nordiska statsministrarna.

Statusrapporterna kommer att publiceras vart annat år och inkludera en bedömning av statusen för samtliga nordiska indikatorer för Vår vision 2030 för att därigenom beskriva hur långt vi har kvar för att uppnå visionen. Statusrapporterna kommer på tvärs av indikatorer att lyfta fram skillnader utifrån ålder, kön, samhällsgrupp och region där det är relevant. Till exempel innebär det att samtlig statistik berörande de nordiska medborgarna uppdelas enligt kön.

Kommunikation

Nordiska ministerrådet kommer att genomföra såväl intern som extern kommunikation kring de nordiska indikatorerna för Vår vision 2030. Internt kommer indikatorerna framförallt att kommuniceras i anslutning till Nordiska ministerrådets arbete med Vår vision 2030, bland annat som underlagsmaterial i sakframställningar för möten i de nordiska ämbetsmannakommittéerna och ministerråden. Externt kommer indikatorerna att kommuniceras löpande på Nordiska ministerrådets webbplats, den nordiska statistikdatabasen samt Nordiska ministerrådets sociala medier.

Foto: Karin Beate Nøsterud/norden.org • Unsplash • Yadid Levy/norden.org

Ett grönt Norden

Tillsammans ska vi främja en grön omställning av våra samhällen och arbeta för koldioxidneutralitet och en hållbar cirkulär och biobaserad ekonomi.

Tabell 1: Nordiska utvecklingsindikatorer för ett grönt Norden.

Nr	Indikator	Beskrivning
Bekämpa klimatförändringarna (SDG 13)		
1.1.1	Utsläpp av växthusgaser ^{*13.2.2}	Indikatorn visar utvecklingen av de totala territoriella växthusgasutsläppen (inklusive internationellt flyg).
1.1.2i	Utsläpp av konsumtionsbaserade växthusgaser ^{*13.2.2}	Indikatorn visar utvecklingen av de totala konsumtionsbaserade växthusgasutsläppen.
1.1.3	Arktiska istäckets omfattning	Indikatorn anger hur många kvadratkilometer i Arktis som täcks av is.
1.2.1	Andelen förnybar energi av bruttoenergi-användningen ^{*7.2.1}	Indikatorn visar andelen förnybar energi av bruttoenergianvändningen.
1.2.2	Energianvändning i relation till BNP ^{*7.3.1}	Indikatorn visar relationen mellan energiförsörjning och den ekonomiska produktionen (BNP). En lägre kvot indikerar att det går åt mindre energi för att producera en enhet BNP. BNP uttrycks i fasta priser.
1.2.3	Utsläppsintensitet av växthusgaser från energianvändning	Indikatorn visar utvecklingen i förhållandet mellan energirelaterade växthusgasutsläpp och brutto-

		inlandsanvändningen av energi (i ton koldioxid-ekvivalenter) jämfört med år 2000.
Hållbar konsumtion och produktion (SDG 12)		
1.3.1	Materialavtryck per invånare ^{*8.4.1/12.2.1}	Materialavtrycket rapporterar mängden primära material som krävs för att betjäna ett lands slutliga efterfrågan på material. Materialavtrycket per invånare beskriver således den genomsnittliga materialanvändningen för den slutliga efterfrågan i ett land.
1.3.2	Återvinningsgrad av kommunalt avfall ^{*12.5.1}	Indikatorn visar andelen återvunnet kommunalt avfall av den totala mängden genererat kommunalt avfall.
1.3.3	Antal registrerade miljömärkningslicenser	Variabeln som presenteras är antalet registrerade licenser kopplade till den nordiska miljömärkningen Svanen den 31 december respektive år.
Ekosystem och biologisk mångfald (SDG 15)		
1.4.1	Andel skyddade landområden (i relation till landets totala yta) ^{*15.1.2}	Andel skyddad mark enligt Natura 2000 (Danmark, Finland och Sverige). Norge och Island: Nationalparker och naturreservat. För Norge även skyddade landskapsområden och för Island även skydd av livsmiljöer.
1.4.2	Andel ekologisk jordbruksmark ^{*2.4.1}	Andel ekologisk jordbruksareal (produktiv och hållbar) av all jordbruksareal.
1.4.3	Vanligt förekommande fåglar i odlingslandskap ^{*15.5.1}	Index över förekomsten av vanligt förekommande fåglar i odlingslandskap, valt av varje lands BirdLife-organisation. Index 2000 = 100.
Hav och marina resurser (SDG 14)		
1.5.1	Skyddade marina områden (total area) ^{*14.5.1}	Skyddat marint område enligt Natura 2000 (Danmark, Finland och Sverige). Norge: Skyddat marint område.
1.5.2	Övergödning (eutrofiering) av Östersjön ^{*14.1.1}	Indikatorn visar antalet ton av kväve och fosfor som tillförs Östersjön varje år. Mätningarna baseras på sju områden från Bottenviken i norr till Kattegat mellan Danmark och Sverige. Det som mäts är den totala tillförseln via luften och från vattendrag.
1.5.3	Fiskbeståndet i Arktis och Barents hav ^{*14.4.1}	Fiskbeståndet i nordöstra Arktis och Barents hav. Denna indikator beskriver det sammanlagda beståndet av torsk, strömming och blåvitling uttryckt i 1 000 ton.

Fotos: Unsplash

Ett konkurrenskraftigt Norden

Tillsammans ska vi främja grön tillväxt i Norden baserad på kunskap, innovation, mobilitet och digital integration.

Tabell 2: Nordiska utvecklingsindikatorer för ett konkurrenskraftigt Norden.

Nr	Indikator	Beskrivning
God utbildning för alla (SDG 4)		
2.1.1	Uppnådd utbildningsnivå: högskole-/universitetsutbildning ^{*4.1.2}	Andelen av befolkningen i åldersgruppen 30–34 år som slutfört eftergymnasiala studier.
2.1.2	Personer som lämnar utbildning i förtid	Andelen personer i åldern 18–24 år som lämnar utbildning i förtid.
2.1.3	Vuxnas deltagande i fortbildning ^{*4.3.1}	Andelen vuxna i åldern 25–64 år som deltagit i fortbildning under de senaste fyra veckorna. Deltagande i utbildning är ett mått på livslångt lärande.
Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (SDG 8)		
2.2.1	Sysselsättningsgrad	Sysselsättningsgraden visar andelen sysselsatta i befolkningen i åldersgruppen 15–64.
2.2.2	Andel sysselsättning i privata företag relaterade till cirkulär ekonomi (och bioekonomi)	Indikatorn visar andelen anställda inom återvinningssektorn, reparations- och återanvändningssektorn och hyres- och leasingområdet av totalt antal anställda.
2.2.3	Årlig tillväxt av BNP ^{*8.1.1}	Indikatorn visar den procentuella förändringen i bruttonationalprodukt jämfört med föregående år,

		i fasta priser. Fasta priser (istället för löpande priser) tar bort effekterna av prisförändringar, och serien visar volymförändringen i BNP.
Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (SDG 9)		
2.3.1	Utgifter för forskning och utveckling som andel av BNP ^{*9.5.1}	Interna utgifter till forskning och utveckling som andel av BNP, procent. Interna FoU-utgifter är alla löpande och fasta utgifter för FoU som utförs under en viss period, oavsett finansieringskälla.
2.3.2	Antal patentansökningar inom miljörelaterad teknologi	Antalet patentansökningar till Europeiska patentverket inom områden som av OECD klassas som miljöteknik.
2.3.3	Digital ekonomi- och samhällsindex (DESI)	Digital ekonomi- och samhällsindex belyser utifrån en sammanvägning av 37 mått ländernas övergripande digitala prestanda och framsteg när det gäller digital konkurrenskraft.
Hållbara städer och samhällen (SDG 11)		
2.4.1	Andel persontransporter i bussar och tåg av det totala antalet persontransporter ^{*11.2.1}	Andelen kollektiva transporter av det totala antalet passagerartransporter, uttryckt i passagerarkilometer (pkm). Kollektiva transporter avser bussar och tåg. Det totala antalet persontransporter inkluderar personbilar, bussar och tåg.
2.4.2	Exponering för luftföroreningar med partiklar i stadsområden ^{*11.6.2}	Årlig genomsnittlig koncentration av partiklar mindre än 2,5 µm i luften i tätorter. Indikatorn är befolkningsviktad så att tätorterna viktas i proportion till sin befolkningsstorlek.
2.4.3	Genomsnittlig andel öppen plats i städer för allmänhetens användning i bebyggda områden ^{*11.7.1}	Denna indikator finns det för närvarande inte framtagen statistik för.
Fri rörlighet		
2.5.1	Inom nordisk immigration	Indikatorn visar invånare i Norden som flyttar eller bor i ett annat nordiskt land än hemlandet, i antal per 10 000 invånare.
2.5.2	Import av varor från Nordiska länder	Andel av total import av varor som kommer från övriga nordiska länder.
2.5.3	Inom nordisk arbetspendling över landsgränser	Indikatorn mäter antal per 10 000 sysselsatta som har sin anställning i ett annat nordiskt land än det land som de bor i.

Foto: Mads Schmidt Rasmussen / norden.org • Johannes Jansson/norden.org • Iris Dager / norden.org

Ett socialt hållbart Norden

Tillsammans ska vi främja en inkluderande, jämställd och sammanhängande region med gemensamma värderingar och stärkt kulturutbyte och välfärd.

Nr	Indikator	Beskrivning
God hälsa och välbefinnande (SDG 3)		
3.1.1	Förväntad medellivslängd vid födseln	Förväntad återstående livslängd vid födseln.
3.1.2	Självskattad hälsa	Andelen som skattar sin hälsa som god eller mycket god.
3.1.3	Dödlighet före 75 års ålder i sjukdomar som går att förebygga och bota	Antal dödsfall i specifika sjukdomar per 100 000 invånare i åldern 0–75 år. Åldersfördelningen är standardiserad för att göra länderna jämförbara. De sjukdomar som inkluderas är sådana som anses möjliga att bota eller förhindra.
Jämställdhet (SDG 5)		
3.2.1	Könssegregerad arbetsmarknad	Indikatorn är ett mått som kallas det standardiserade indexet eller Karmel and MacLachlan index (IP). Den kan tolkas som den andel av den sysselsatta befolkningen som skulle behöva byta yrke för att åstadkomma en jämn fördelning av män och kvinnor mellan yrken.
3.2.2	Pappors andel av uttag av föräldraledighet	Indikatorn visar pappors andel av uttag av föräldraledighet.
3.2.3	Andel kvinnor i nationella parlament ^{*5.5.1}	Denna indikator visar andelen kvinnor bland dem som valts till de nationella parlamenten.

Minskad ojämlikhet (SDG 10)		
3.3.1	Ginikoefficient	Ginikoefficient är en ekonomisk måttenhet på ojämlikhet, t.ex. inkomstfördelning.
3.3.2	Andel personer som lever under risk för fattigdom och social utslagning	Sammanfattningsmått baserat på följande kriterier: 1) personer under fattigdomströskeln (60 procent av nationell disponibel medianinkomst efter sociala transfereringar), 2) allvarlig materiell fattigdom, 3) hushåll med mycket låg arbetsintensitet.
3.3.3	Skillnad i arbetslöshet/inaktivitet mellan födda utanför EU och inrikes födda	Denna indikator visar differensen mellan andelen personer som är arbetslösa eller inaktiva bland dem som är födda utanför EU jämfört med dem som är födda i landet.
Fredliga och inkluderande samhällen (SDG 16)		
3.4.1	Social tillit	Denna indikator anger på en tiogradig skala hur stor tillit man har till andra människor i största allmänhet. Skalan går från 0, som innebär ingen tillit, till 10, som innebär att man har tillit till de flesta människor.
3.4.2	Valdeltagande vid val till de nationella parlamenten	Andel av den röstberättigade befolkningen som avlagt en röst (korrekta, blanka och inkorrekta röster).
3.4.3	Andel av befolkningen som upplever problem med brott, våld och vandalism ^{*16.2.1}	Indikatorn visar andelen av befolkningen som rapporterat att de upplever problem med brott, våld eller vandalism i deras lokala område.
Stärkt kulturliv		
3.5.1	Import av kulturrelaterade varor från nordiska länder	Andel av import av kulturrelaterade varor som kommer från andra nordiska länder.
3.5.2	Offentliga utgifter för kultur som andel av BNP	Indikatorn anger andel av statens (inklusive regioners och kommuners) budget som allokeras till kulturen.
3.5.3	Hushållens kulturutgifter, index (2015=100)	Indikatorn visar hushållens utgifter för rekreations- och kulturtjänster. Den uttrycks som utvecklingen i fasta priser jämfört med 2015. Individens och hushålls utgifter för kulturvaror och -tjänster betraktas som en uppskattning av deltagandet i kulturaktiviteter.

Om denna publikation

Nordiska indikatorer för Vår Vision 2030

PolitikNord 2020:731

ISBN 978-92-893-6878-0 (PDF)

ISBN 978-92-893-6879-7 (ONLINE)

<http://doi.org/10.6027/politikkord2020-731>

© Nordiska ministerrådet 2020

Layout: Louise Jeppesen

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och en viktig del av europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 Köpenhamn

www.norden.org

Läs flera nordiska publikationer: www.norden.org/sv/publikationer